ØKT LØNNSOMHET I TORSKESEKTOREN

Nofima

Torskeprogrammet – fra diagnose til behandling

Bent Dreyer

Styringsgruppemøte 08.09.15

ØKT LØNNSOMHET I TORSKESEKTOREN

Innhold

1. Verdiforankring
2. Utfordringer/Tiltak
3. Førstehåndsmarkedet

Styringsgruppemøte 08.09.15

Torskeprogrammet – Målavklaring og verdiforankring

1. Biologisk bærekraft
2. Økonomisk bærekraft
3. Sosial bærekraft

Hva traff Tveterås:

Nei til salg av Norge
Nei til økt konsentrasjon
Store kapitalister vs sårbare fiskere

Styringsgruppemøte 08.09.15

Torskeprogrammet - Verdiforankring

- Redusert sløsing;

«En fiskebestand kan gi stor økonomisk og ernæringsmessig verdi (for verdens befolkning).
Enhver aktivitet (menneskelig) som bidrar til å forringe den økonomiske og/eller ernæringsmessige verdien av en fiskebestand kan kalles for sløsing»

- Trygge og gode arbeidsplasser

- Like konkurransevilkår

Styringsgruppemøte 08.09.15

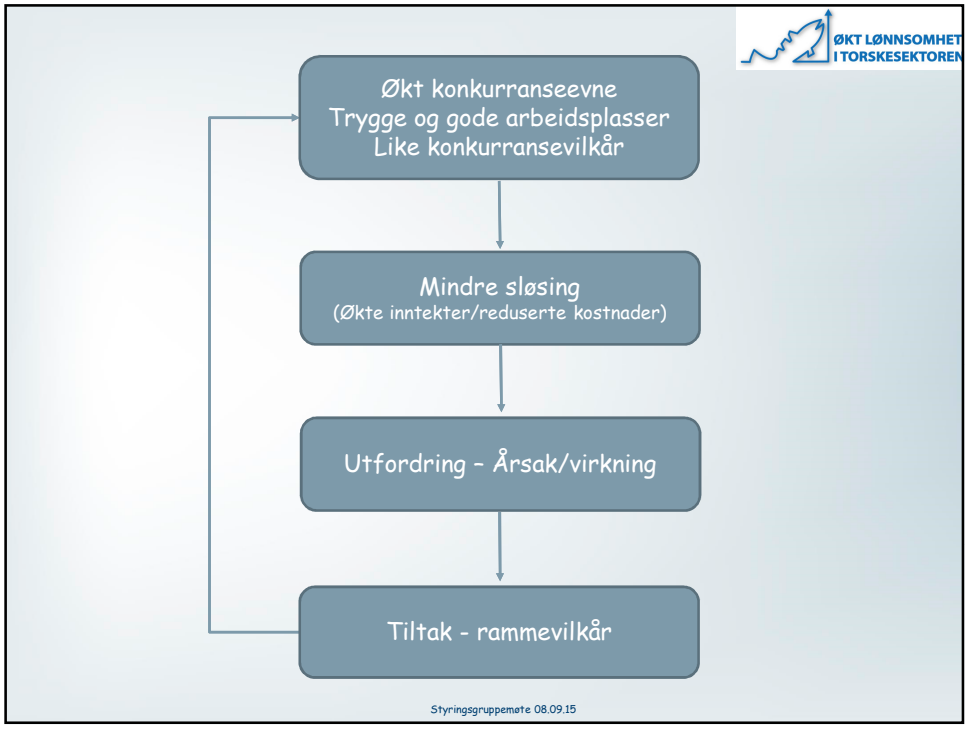
ØKT LØNNSOMHET I TORSKESEKTOREN
Økt konkurranseevne
Trygge og gode arbeidsplasser
Like konkurransevilkår
Mindre sløsing
(Økte inntekter/reduserte kostnader)
Utfordring – Årsak/virkning
Tiltak - rammevilkår
Styringsgruppemøte 08.09.15

ØKT LØNNSOMHET I TORSKESEKTOREN
Alt må forstås i sin tid……
• Torskeprogrammet; 2011-2016
• Tveteråsutvalget og Stortingsmeldingen 2013 -2016
Styringsgruppemøte 08.09.15

ØKT LØNNSOMHET I TORSKESEKTOREN

ØKT LØNNSOMHET I TORSKESEKTOREN

Fisk lagret i kar med innvollrester og blod. Foto: Mattilsynet

Svært dårlig hygiene i norsk hvitfisknæring

- Resultatet er nedslående, sier Mattilsynet etter inspeksjon som viser at ni av ti slurver grovt. Se Mattilsynets egne bilder av de groveste regelbruddene.

Jørn Mikael Hagen
23. oktober 2013 10:12

Hygienen i norsk hvitfisknæring er ikke god og må forbedres betraktelig.

Det er konklusjonen etter Mattilsynets tilsynsprosjekt rettet mot hvitfisknæringen.

SISTE SAKER

13:48 Cecilie Fredriksen møtte studenter

12:17 Høye priser veide opp for lavere torskekvoter

Styringsgruppemøte 08.09.15

ØKT LØNNSOMHET I TORSKESEKTOREN

Synspunkt

UNIVERSITETET I AGDER SØKER:

ASSISTERENDE UNIVERSITETSDIREKTØR
Ref. 108/15

FAKULTETSDIREKTØR
Handelshøyskolen
Ref. 107/15

Søknadsfrist: 04.09.15

Full utlysing på www.nav.no og www.uia.no/stilling eller ved personal- og organisasjonsavdelingen, tlf. 38 14 10 00.

UNIVERSITETET I AGDER
GIMLEMOEN 25A
POSTBOKS 422
4604 KRISTIANSAND
TELEFON 38 14 10 00
post@uia.no www.uia.no
www.sofondsliv.no

Berg-Hansen vil ha slutt på «fiskefusk» og «fiskejuks»

Ofte begår fiskerinæringen grov, økonomisk kriminalitet. Fiskeriminister Lisbeth Berg-Hansen vil derfor luke vekk snille ord som «fiskefusk» og «fiskejuks».

I en rapport om kriminaliteten i fiskeribransjen som statsråden har bestilt, framgår det at jukset på sjø og land er alvorlig og gjerne er organisert.

– Rapporten viser at lovbruddene i norsk fiskerinæring ofte har karakter av grov økonomisk og miljømessig kriminalitet. Vi må derfor bort fra begreper som «storhundra», «fiskefusk», «fiskejuks» og «svartfiske», som tilslører at det faktisk er snakk om alvorlige lovbrudd, sier Berg-Hansen til Aftenposten.

Ifølge Jan Georg Christophersen, som har skrevet rapporten, opererer fiskerne gjerne i grupper og i en flat struktur som gjerne kjennetegnes ved at mange fiskere leverer til samme mottak. Da blir alle delaktig i lovbruddet. (©NTB)

Publisert 30.05.2011 - 08:11
Av admin
E-post: adm@medierogledelse.no

Seksjoner: Næringsliv
Emner: næringsliv | lisbeth berg-hansen | fiskerinæringen | lovbrudd

Del dette:

9 investeringsfeil du bør unngå i 2015

Styringsgruppemøte 08.09.15

ØKT LØNNSOMHET I TORSKESEKTOREN

FISKERIBLADET FISKAREN FREDAG 21. JUNI 2013 3

NYHETER

Avgjøres: Cermaq avholder ekstraordinær generalforsamling 11. juli. Salget av EWOS skal da avgjøres, skriver IntroFish. – Vedtaket vil kreve simpelt flertall av de stemmer som avgis på generalforsamlingen, fastslår styret.

FISKEJUKS

Det går sterke rykter i fiskerinorge om at kystfiskerne skal ha levert 70.000 tonn torsk mer enn kvotene de har i år. Fiskeridirektøren mener tallet er usannsynlig.

Nils Torsvik
Bergen

Tallet 70.000 tonn skal ha sitt opphav fra Fiskeridirektoratets regionkontor i Finnmark, men fiskeridirektør Liv Helmesjøvd sier hun har sjekket jukstacken og fått sens svar at dette ikke stemmer.

Liv Helmesjøvd

Tatt opp

– Dette er tatt opp med vår regionsdirektør i Finnmark, som avviser at han skal ha oppgitt et slikt tall for sårdige fangster, sier Helmesjøvd.

– Det er vårt ønske at all grunn til å tro at det har vært en betydelig mengde torsk som er levert utenn å bli registrert i lie, men har ikke tro på at det på hengt nere er så nye som 70.000 tonn.

Det kan ha oppstått en misoforståelse i at vi har fått telefoner fra fiskere som hevder at det er levert så mye som 30 prosent ulovlig
Hermod Larsen, regionsdirektør Fiskeridirektoratet Finnmark

Finnmark

Sykene om lever nye som er levert ulovlig kommer fra regionskontoret i Finnmark, men regionsdirektør Hermod Larsen avviser at han skal ha oppgitt tallet som er blitt kjent.

– Det er ikke det jeg oppgitt en misoforståelse i at vi har fått telefoner fra fiskere som hevder at det er levert så nye som 30 prosent ulovlig, sier han.

30 prosent

Det har vært problemer med å tro at det [illegible]

FAKTA: FISKEJUKS

Mandag denne uken startet Fiskeridirektoratet og Politiet, fiskeripersonen og forvaltningen på Gardermoen og utveksler erfaringer og synspå årets torskefiske.

Mytet som i stand etter en rykterhen om uksfiskeriet, der det ble hevdet at det ble levert kystfiskere ble nevnt, i på tall var det snakk om 70.000 tonn uksfangst.

Frykter matsitkjander på kaia

FISKEN 21juni 2013

[illegible] var mulig å avdekke dersom ok har skjedd.

Mediapuerten av landingene har skjedd i Nordland, men det har også vært – og er fortsatt – et godt fiske i Finnmark, viser tallene. Det er i Finnmark det er blitt kommen fra fiskere som har landet fangst i hans fylke.

– Til nå er det landet 66.000 tonn torsk i Finnmark, sier han.

296.000 tonn

Til sammen er nær 24 hundre kystfiskere i hikket gruppe hatt 291.812 tonn av sin kvote på 253.995 tonn, mens trikterne hadde fatt 50.976 tonn av 145.245 tonn.

Det ble ikke helt sannsynlig at et det skal vere landet en mye som 70.000 tonn ulovlig, til fra disse fulleen, sier fiskeridirektør Liv Helmesjøvd.

– Men er ikke fangstet på mobiel, er den heller ikke registrert, sier hun og mener det kan vere vanskelig å avdekke jukset fullt ut.

Analyser

Fiskeridirektoratet er nå i ferd med å analysere data fra landingene i Finnmark.

– Vi vil se om det er avvik mellom landingene og for leveriene, slik at vi kan bruke dataene til å gjøre risikovurderinger, men det er problematisk dersom fangst ikke er ført på seddene, sier hun.

Vebjørn Hil 98 28 25

Juks på 70.000 tonn torsk

Meldt for 15 prosent overvekt

Hermod Larsen

Fiskarlagsledaren kaller rykteflommen for idioti

Reidar Nilsen

Styringsgruppemøte 08.09.15

Pressemelding

Norges Råfisklag, elektronisk post: firmapost@rafisklaget.no

NORGES RÅFISKLAG

Enighet om vinterens nye minstepriser - etter svært tøffe drøftelser i to runder

Norges Råfisklag og fiskeindustrien klarte under dagens drøftelser å enes om vinterens nye minstepriser for fisk. Det var flere tøffe runder og satt langt inne for begge parter å komme fram til enighet om de nye prisene.

Januar 2011 (to runder)

Pressemelding

Norges Råfisklag, elektronisk post: firmapost@rafisklaget.no

NORGES RÅFISKLAG

Enighet om vinterens nye minstepriser etter svært tøffe drøftelser

Norges Råfisklag og fiskeindustrien ved FHL og NSL klarte i kveld etter svært tøffe drøftelser å komme fram til enighet om vinterens nye minstepriser for fisk. Det satt langt inne for begge parter å komme fram til et resultat. De største utfordringene var knyttet til den betydelige makro-okonomiske usikkerheten og hvilken utvikling som forventes framover i de viktigste markedene for torsk.

Januar 2012 (to runder)

Pressemelding

Norges Råfisklag, elektronisk post: firmapost@rafisklaget.no

NORGES RÅFISKLAG

Enighet i tøffe torskeprisdrøftelser

Etter lange og svært krevende prisdrøftinger har Norges Råfisklag og fiskeindustrien ved FHL og NSL blitt enige om nye minstepriser for kommende sesong, heter det i en felles pressemelding fra Norges Råfisklag og FHL.

Desember 2012 (enig)

Pressemelding

Norges Råfisklag, elektronisk post: firmapost@rafisklaget.no

NORGES RÅFISKLAG

Uttalelse fra møte mellom Råfisklagets styre, eierorganisasjonene og Norges Fiskarlag

Styret i Råfisklaget har møtt eierorganisasjonene og Norges Fiskarlag for å drøfte situasjonen i næringa. Møtet vil peke på at flåteleddet står oppe i en alvorlig situasjon og forstår fiskernes frustrasjon over den lave prisen på torsk.

Møtet er enig om:

- Det foreliggende analysematerialet skal gjennomgås og sammenholdes med andres markedsanalyser bl.a. fra Norges Fiskarlag, snarest og senest innen utgangen av januar.
- Når resultatet foreligger, vil Norges Råfisklag umiddelbart kreve nye prisforhandlinger hvis det er grunnlag for det.

Januar 2013

Pressemelding

Norges Råfisklag, elektronisk post: firmapost@rafisklaget.no

NORGES RÅFISKLAG

Nye minstepriser etter mekling

Første forhandlingsrunde av nye minstepriser ble gjennomført 9. desember. Partene sto da for langt fra hverandre til at man kunne bli enige. Industrien tok et brudd. Meklingsnemnda ble varslet og partene ble 15. desember innkalt til mekling i Tromsø. Resultatet fra meklingen er nå klart.

Desember 2014 (brudd)

Styringsgruppemøte 08.09.15

ØKT LØNNSOMHET I TORSKESEKTOREN

Miljømessig bærekraft

Internasjonal konkurranseevne i norsk sjømatindustri

Målavklaring

Offentlige hindere | Tiltak

Differensiering | Effektivisering | Organisering

Strategisk tilpasning (innovasjon)

Global konkurranse og krevende kunder | Høyt kostnadsnivå | Usikker råvaretilgang

Sentrale utfordringer

Styringsgruppemøte 08.09.15

ØKT LØNNSOMHET I TORSKESEKTOREN

Institusjonelle rammer for torskesektoren

- Stor oppmerksomhet – særegne regler
  - Dispensasjon fra Deltakerloven med leverings-, aktivitets- og bearbeidingsplikt
  - Komplisert struktur (fragmentert, økonomisk organisering, produktmix, lønnsomhet)
  - Førstehåndsmarkedet styrt av Fiskesalgslagsloven (Legitimitet, prisfastsetting, kvoteavregning, kvalitet, sesong)

Styringsgruppemøte 08.09.15

ØKT LØNNSOMHET I TORSKESEKTOREN

Tveterås: Utfordringer/tiltak

- Fangstreguleringene
- Førstehåndsmarkedet
- Økonomisk organisering (Vertikalt og horisontalt)
- Samfunnskontrakten

~~Fiskesalgslagsloven~~

~~Deltakerloven~~

Styringsgruppemøte 08.09.15

Sentrale utfordringer (Arbeidspakke 1)

ØKT LØNNSOMHET I TORSKESEKTOREN

- Hvordan skal rettighetene i torskefiskeriene fordeles?
- Hvordan skal verdikjeden organiseres?
- Hvordan skal fangstreguleringene utformes?
- Hvordan skal samfunnskontrakten moderniseres?

Styringsgruppemøte 08.09.15

Hvordan bør rettighetene fordeles?

ØKT LØNNSOMHET I TORSKESEKTOREN

Her peker torskeprogrammets resultater på behovet for;

- å høste innenfor langsiktige miljømessig bærekraftige rammer.
- profesjonalisering, redelighet og redusert sløsing (økonomisk og ernæringsmessig) med en verdifull matressurs.
- å etablere en moderne og åpen markedsarena med restriksjoner både med hensyn til tid, konsentrasjon og ressursrentebeskatning.
- å opprettholde en åpen allmenning for de minste aktørene.

Styringsgruppemøte 08.09.15

ØKT LØNNSOMHET I TORSKESEKTOREN

Nofima

Kapasitetstilpasning

Styringsgruppemøte 08.09.15

ØKT LØNNSOMHET I TORSKESEKTOREN

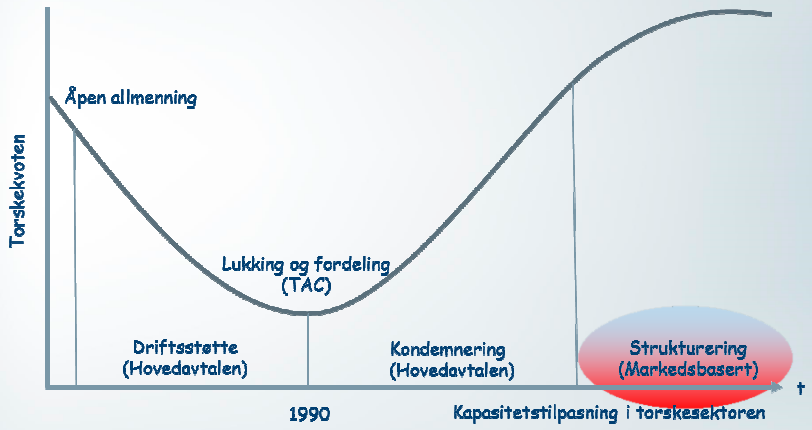

Styringsgruppemøte 08.09.15

Behov for justering av fangstkapasitet

- Biologi – TAC og tilgjengelighet
- Teknologiske endringer
- Markeds- og etterspørselsforhold

Styringsgruppemøte 08.09.15

Behov for justering av fangstkapasitet

- Biologi – TAC og tilgjengelighet
- Teknologiske endringer
- Markeds- og etterspørselsforhold

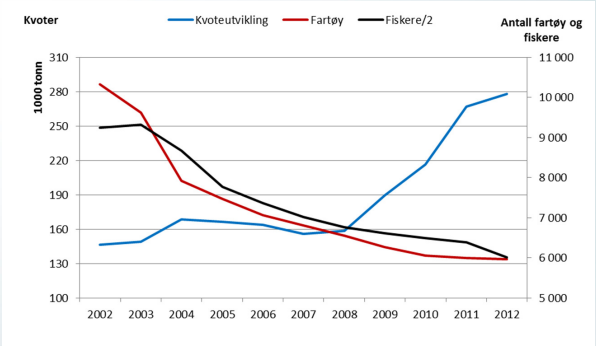

Styringsgruppemøte 08.09.15

Behov for justering av fangstkapasitet

- Biologi – TAC og tilgjengelighet
- Teknologiske endringer
- Markeds- og etterspørselsforhold

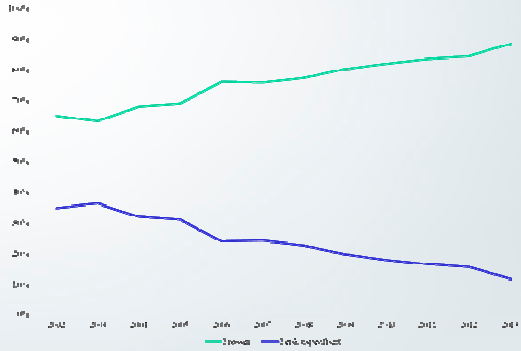

Styringsgruppemøte 08.09.15

Behov for justering av fangstkapasitet

- Biologi – TAC og tilgjengelighet
- Teknologiske endringer
- Markeds- og etterspørselsforhold

Reduser kvotesvingningene.
Hils teknologiske endringer som reduserer «sløsing» og klimagassutslipp velkommen.
Tilpass kapasiteten etter markeds- og etterspørselsforhold.

Styringsgruppemøte 08.09.15

Markedsplassen for justering av fangstkapasitet

ØKT LØNNSOMHET I TORSKESEKTOREN

- Trålerstigen/Finnmarksmodellen – fartøygrupper
- Konsentrasjon – antall rettigheter pr selskap
- Strukturering – antall rettigheter pr fartøy
- Geografiske begrensinger – fylkesbindinger
- Aktivitetskrav
- Redskapsvalg
- Ombordproduksjon
- Ressursrentebeskatning

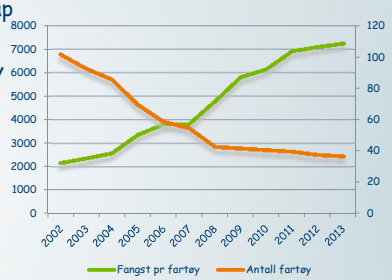

Lag et velfungerende marked for kapasitetstilpasning i torskeflåten.
Prioriter ressursregnskap og redusert «sløsing».
Aktiver ressursrentebeskatningen.

Styringsgruppemøte 08.09.15

Hvordan bør fangstreguleringene utformes?

ØKT LØNNSOMHET I TORSKESEKTOREN

Her peker torskeprogrammet på behovet for å;

- dempe de årlige svingningene
- dempe sesongsvingningene
- redusere/fjerne driftsformer som sløser med ressursen
- benytte kvotebonus og ressursrentebeskatning som virkemiddel for å fremme teknologisk og driftsmessige nyvinninger

Styringsgruppemøte 08.09.15

Hvordan bør verdikjeden organiseres?

ØKT LØNNSOMHET I TORSKESEKTOREN

Her peker torskeprogrammet på behovet for å;

- øke koordineringen mellom de ulike leddene
- utvikle velfungerende mellommarkeder som leverer på:
  - kvalitetsgradert prissetting
  - demper sesongsvingningene
  - reduserer faren for feil kvoteavregning
  - øker legitimitet hos kjøper og selger
- utvikle teknologiske og logistikkmessige løsninger som gjør kontroll med kvantum og vurdering av kvalitet enklere
- gi næringsaktørene større frihet til å velge organisasjonsform både horisontalt og vertikalt.

Styringsgruppemøte 08.09.15

Tveterås om økonomisk organisering

ØKT LØNNSOMHET I TORSKESEKTOREN

- Villfangst og særlig hvitfisk
- ~~Førstehåndsmarkedet (Fiskesalgslagsloven – nøytralt eierskap)~~
- Markedet for fangstrettigheter
  - ~~Økt frihet til omsetning av rettigheter (horisontalt og vertikalt)~~
  - ~~Deltakerloven (Vertikal koordinering - Aktivitetskravet)~~
  - ~~Trålerstigen (Fordeling Hav/Kyst)~~
  - ~~Finnmarksmodellen (Fordeling Kyst)~~
  - Strukturering (Skala – Konsentrasjon og fylkesbindingene)
  - Unntak fra aktivitetskravet og konsentrasjon (Pliktene – Kommisjon)

Styringsgruppemøte 08.09.15

Utfordringer i førstehåndsmarkedet

Problembarnet er omsetning av fersk torsk i vintersesongen

- Sesong – Vandringsmønster og flåtestruktur/industristruktur
- Sløsing – Kvalitet og uregistrert fiske
- Legitimitet – Prisfastsetting, kvalitet og kvotekontroll

Styringsgruppemøte 08.09.15

Nofima

Sesong

Styringsgruppemøte 08.09.15

ØKT LØNNSOMHET I TORSKESEKTOREN

Maksimering av lott:

$$\frac{(\text{Vekt} * (\text{Fiskepris} - \text{fangstkostnad}))}{\text{Antall fiskere}}$$

Styringsgruppemøte 08.09.15

ØKT LØNNSOMHET I TORSKESEKTOREN

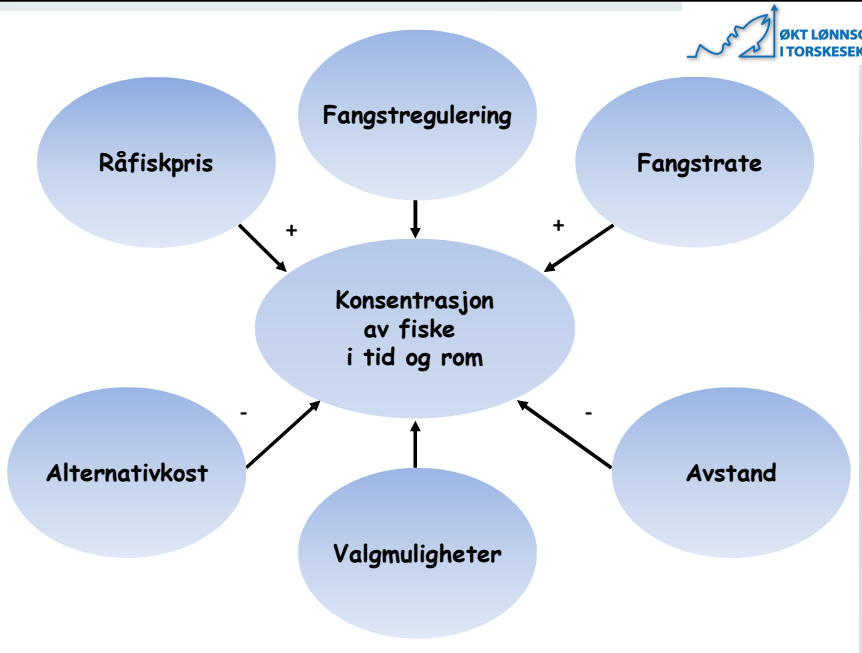

Styringsgruppemøte 08.09.15

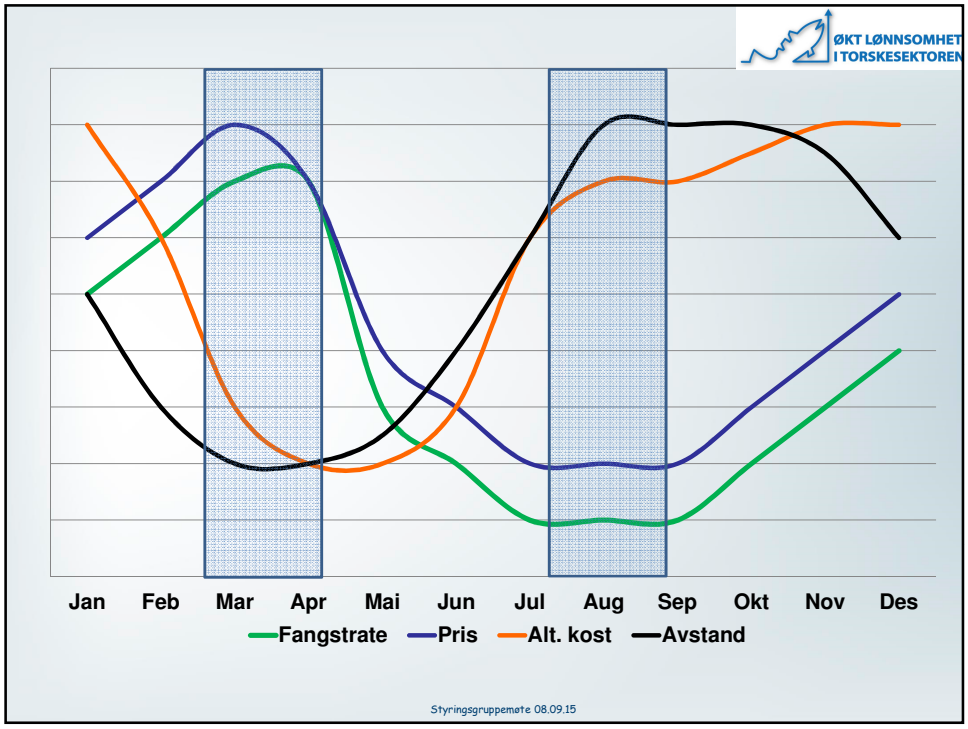

Sesongsvingninger – virkemidler

ØKT LØNNSOMHET I TORSKESEKTOREN

- Dispensasjon m/plikter
- Periodisering
- Distriktskvote
- Kvotebonus
- Strukturering
- Ferskfiskbonus
- Kvotebank
- Endring av kvoteåret
- Bifangstordning
- Stopp i kjøp på vinteren
- Fra kyst til hav
- Ombordfrysing
- Oppdrett
- Fangstbasert havbruk

Styringsgruppemøte 08.09.15

ØKT LØNNSOMHET I TORSKESEKTOREN

Nofima

Sløsing – kvalitet

Styringsgruppemøte 08.09.15

ØKT LØNNSOMHET I TORSKESEKTOREN

Dårlig kvalitet er sløsing

Feilfri

Sjødød

Styringsgruppemøte 08.09.15

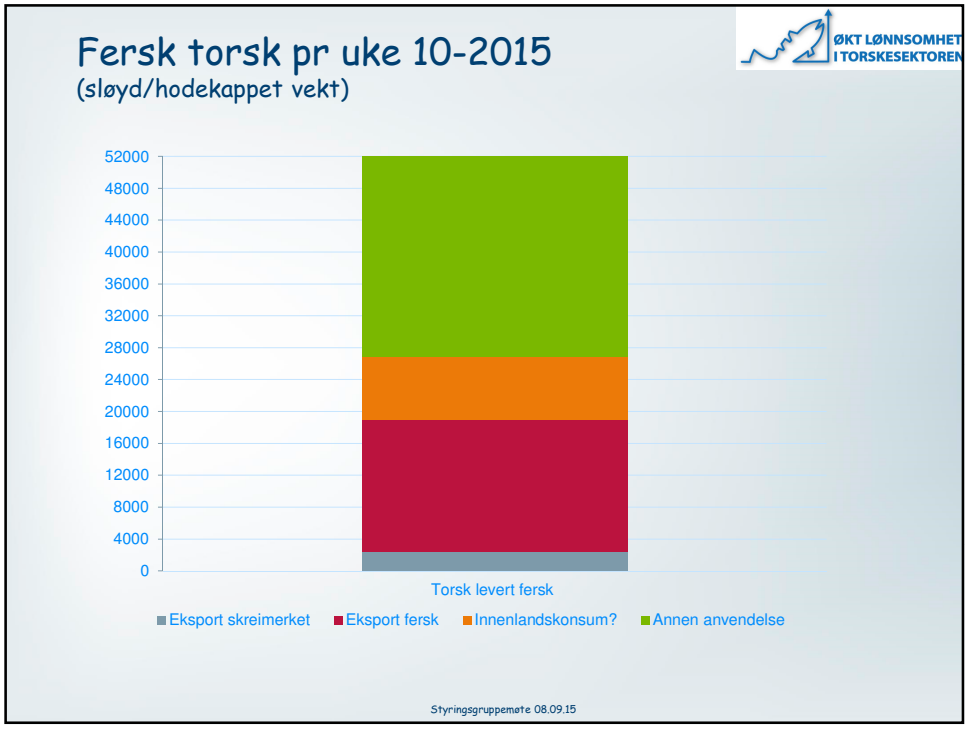
Fersk torsk pr uke 10-2015
(sløyd/hodekappet vekt)
ØKT LØNNSOMHET I TORSKESEKTOREN
52000
48000
44000
40000
36000
32000
28000
24000
20000
16000
12000
8000
4000
0
Torsk levert fersk
Eksport skreimerket
Eksport fersk
Innenlandskonsum?
Annen anvendelse
Styringsgruppemøte 08.09.15

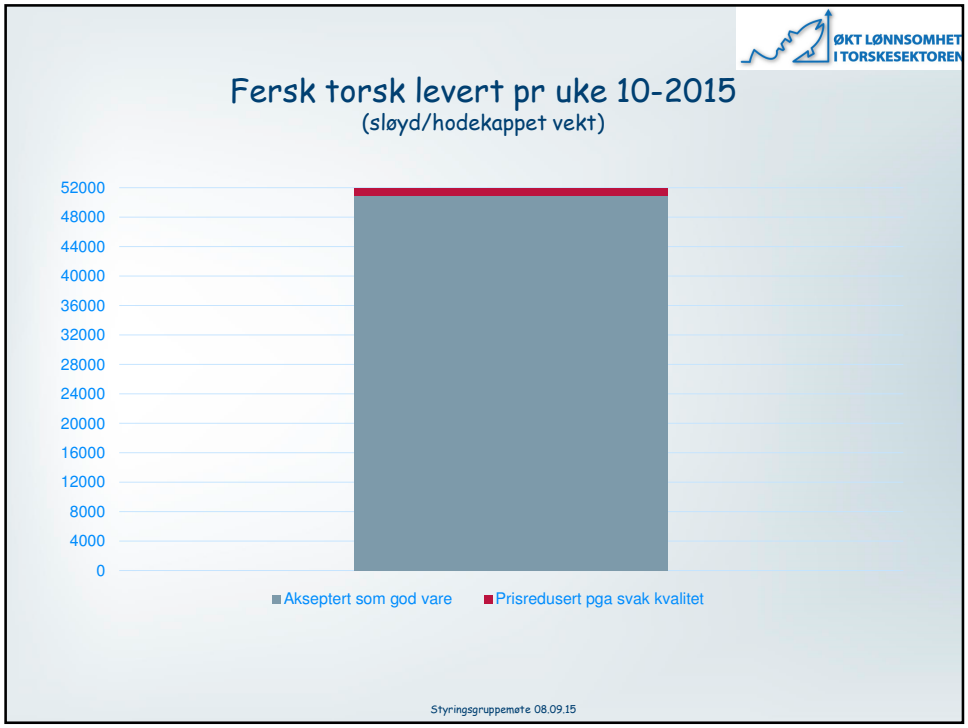
ØKT LØNNSOMHET I TORSKESEKTOREN
Fersk torsk levert pr uke 10-2015
(sløyd/hodekappet vekt)
52000
48000
44000
40000
36000
32000
28000
24000
20000
16000
12000
8000
4000
0
Akseptert som god vare
Prisredusert pga svak kvalitet
Styringsgruppemøte 08.09.15

Ferske landinger av torsk fordelt på redskap

ØKT LØNNSOMHET I TORSKESEKTOREN

Norge
73 % på «problemredskap»

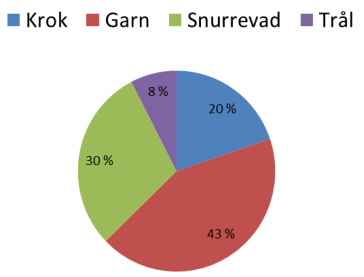

Island
13 % på «problemredskap»

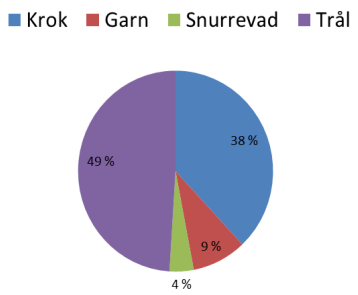

matís

Styringsgruppemøte 08.09.15

Alvorlig feil på utblødning for 2004 og 2014 snurrevadfangster
(feb, mar, april)

ØKT LØNNSOMHET I TORSKESEKTOREN

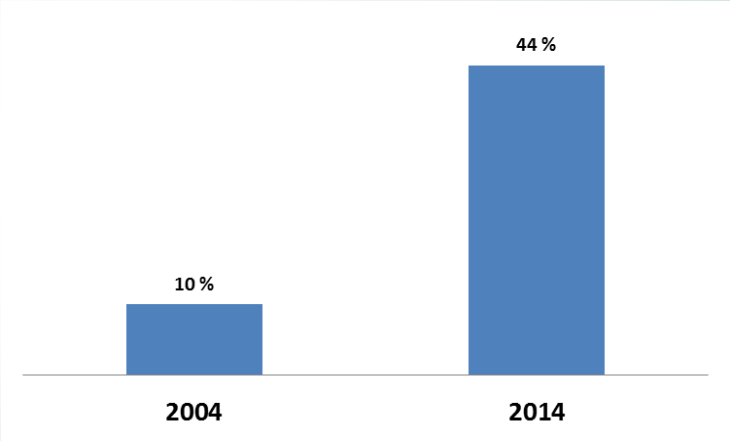

Styringsgruppemøte 08.09.15

ØKT LØNNSOMHET I TORSKESEKTOREN

Nofima

Sløsing – uregistrert fisk

Styringsgruppemøte 08.09.15

ØKT LØNNSOMHET I TORSKESEKTOREN

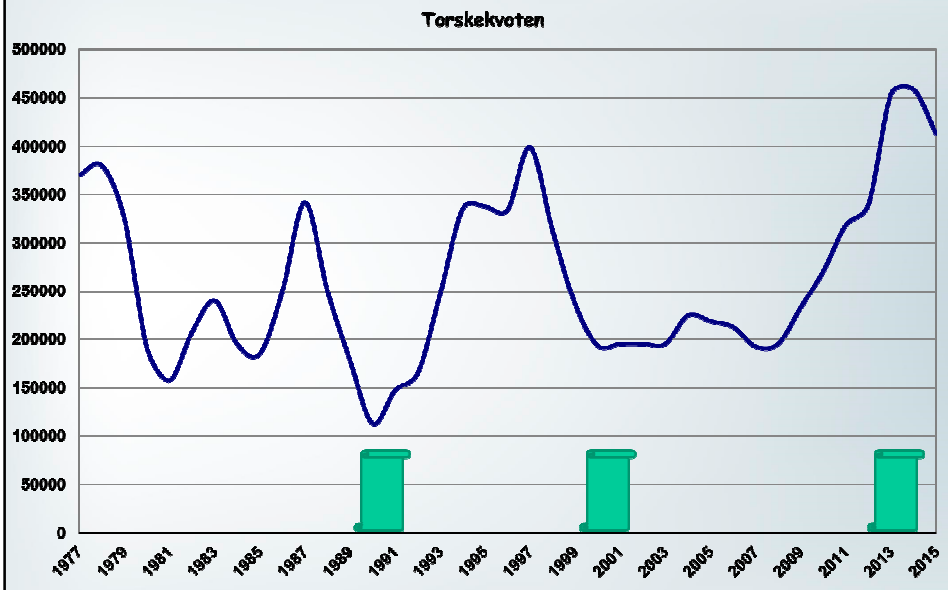

Styringsgruppemøte 08.09.15

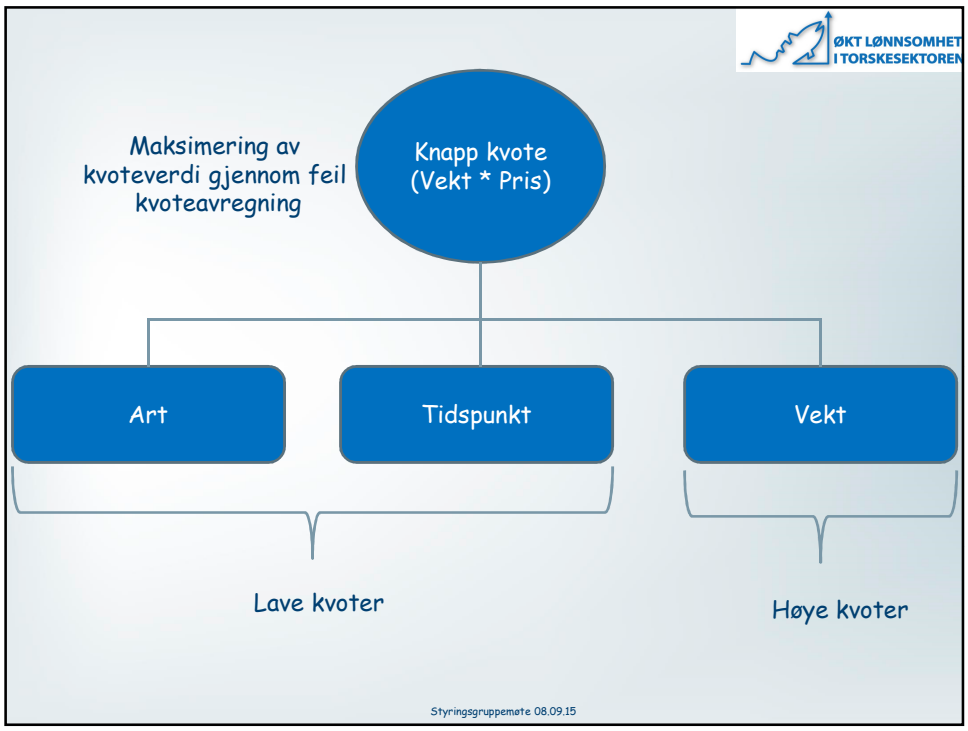
ØKT LØNNSOMHET I TORSKESEKTOREN
Maksimering av kvoteverdi gjennom feil kvoteavregning
Knapp kvote (Vekt * Pris)
Art
Tidspunkt
Vekt
Lave kvoter
Høye kvoter
Styringsgruppemøte 08.09.15

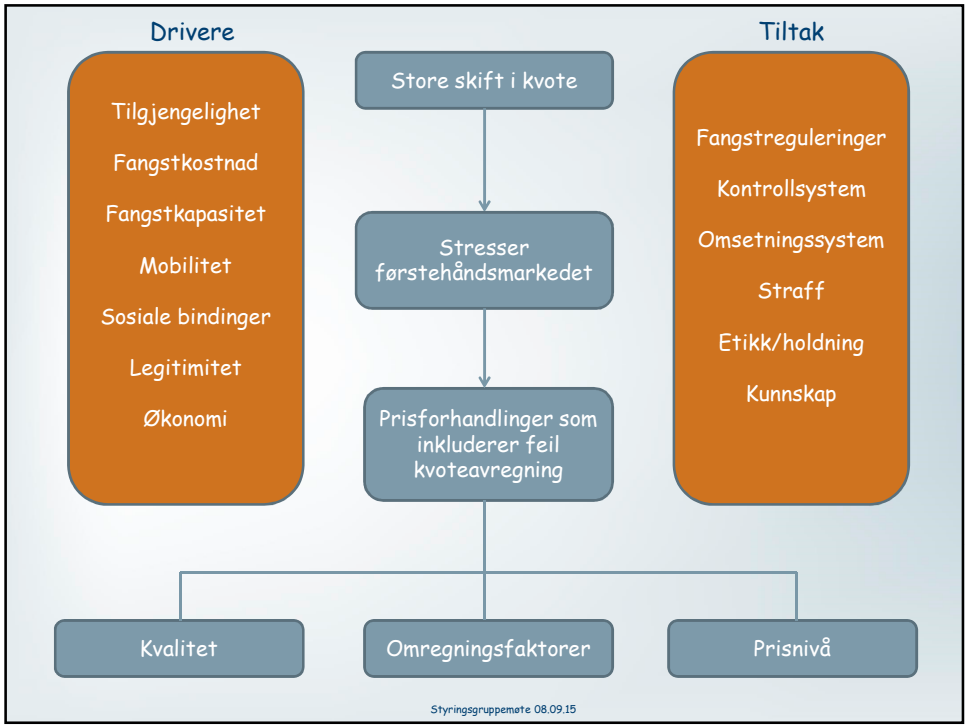
Drivere
Tilgjengelighet
Fangstkostnad
Fangstkapasitet
Mobilitet
Sosiale bindinger
Legitimitet
Økonomi
Store skift i kvote
Stresser førstehåndsmarkedet
Prisforhandlinger som inkluderer feil kvoteavregning
Tiltak
Fangstreguleringer
Kontrollsystem
Omsetningssystem
Straff
Etikk/holdning
Kunnskap
Kvalitet
Omregningsfaktorer
Prisnivå
Styringsgruppemøte 08.09.15

Uregistert fisk og dårlig kvalitet

ØKT LØNNSOMHET I TORSKESEKTOREN

Auksjon Reklamasjon Nøytralt landingssted Kontroll	Praktisering av Fiskesalgslagsloven
Kvalitetsforskriften	Håndheving av eksisterende lovverk
Kvotebonus Ressursfordeling Fangstregulering	Strukturering, refordeling, markedsplass for leie/salg
Teknologi	Hurtigmåling av utblødning, fangstskader, temperatur Lagring og logistikk

Styringsgruppemøte 08.09.15

Nofima

ØKT LØNNSOMHET I TORSKESEKTOREN

Legitimitet

Styrke

- Lave transaksjons-kostnader i et komplisert marked
- Sikkert og raskt oppgjør
- Kompetanse
- Beskytter små og lite mobile fartøy

Svakhet

- Monopol
- «Bukken og havresekken»
- Minsteprisfastsettelsen
- Reklamasjon

Uregistrert fangst
Kvalitet
Sesong
Prisfastsetting

Styringsgruppemøte 08.09.15

Styrking av legitimiteten

- ~~Nøytralt eierskap~~
- Nøytrale landingssteder
- Spesifikasjon av attributter
- Auksjonsbasert omsetning m/reklamasjon

- Kvalitetsgradert prising
- «Ett kilo er ett kilo»
- Minstepris basert på objektive kriterier (størrelse, kvalitet og auksjonspris)

Styringsgruppemøte 08.09.15

Åpen markedsplass for kortsiktig refordeling

- Dispensasjon m/plikter – kommisjon
- Refordeling/strukturering
- Refordeling på slutten av året
- Spesialisering

Minimarked

Styringsgruppemøte 08.09.15

ØKT LØNNSOMHET I TORSKESEKTOREN

Nofima

Konklusjon:

Alle fiskeripolitiske virkemiddel blir som «en dråpe i havet» sammenlignet med effekten i torskesektoren av et oljeprisfall.

Styringsgruppemøte 08.09.15

ØKT LØNNSOMHET I TORSKESEKTOREN

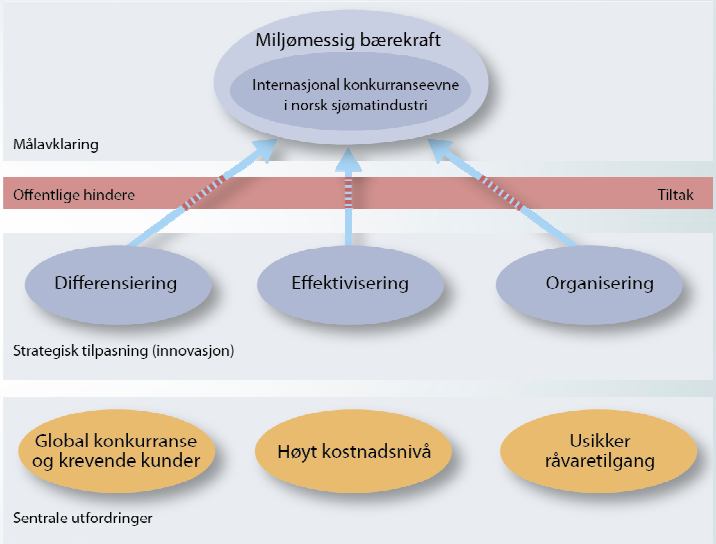

Styringsgruppemøte 08.09.15